Aprobat manager,
Fülöp Enikő

GHID PRIVIND CONFLICTELE DE INTERESE ȘI INCOMPATIBILITĂȚI

SPITALUL MUNICIPAL GHEORGHENI

: Bd. Lacu Rosu Nr. 16, Gheorgheni, Harghita, 535500 Romania.
@: secretariat@spitalgh.ro : 0266.364.008 Fax: 0266.364.071
ANMCS
unitate aflată în PROCES DE ACREDITARE

I. DEFINIȚII

O persoană de conducere în cadrul unei instituții publice este în conflict de interese atunci când, în virtutea funcţiei publice pe care o ocupă, ia o decizie sau participă la luarea unei decizii cu privire la care are şi un interes personal.
Recomandarea 10/2000 a Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei include o definiţie a conflictului de interese pentru funcţionarii publici în articolul 13:
Conflictul de interese apare atunci când persoana publică are un interes personal care influenţează sau pare să influenţeze îndeplinirea atribuţiilor sale oficiale cu imparţialitate si obiectivitate. Interesele private ale persoanelor cu funcții de conducere publice pot include un beneficiu pentru sine sau pentru familia sa, pentru rudele sale apropiate, pentru prieteni, pentru persoane sau organizaţii cu care persoana respectivă a avut relaţii politice sau de afaceri. Interesul personal se poate referi si la orice datorii pe care persoana de conducere le are faţă de persoanele enumerate mai sus.
Conform O.E.C.D.2, conflictul de interese implică un conflict între datoria faţă de public şi interesele personale ale unui conducător public. Conflictul de interese apare atunci când interesele conducătorului public ca persoană privată influenţează sau ar putea influenţa necorespunzător îndeplinirea obligaţiilor şi responsabilităţilor oficiale.
Vom analiza pe rând părţile componente ale acestei definiţii:

a) participarea la luarea unei decizii - această condiţie este îndeplinită atât atunci când decizia depinde exclusiv de voinţa persoanei cu funcții de conducere în cauză, cât şi atunci când acţiunea lui reprezintă doar o verigă din procesul de luare a deciziei. Condiţia este îndeplinită şi atunci când conducătorul este parte a unui organism colectiv care decide prin vot, iar acesta participă la dezbateri şi la vot.
b) existenţa unui interes personal - acesta poate fi reprezentat de un beneficiu pe care persoana cu funcții de conducere publică sau o persoană apropiată acestuia îl obţine ca urmare a deciziei luate. Aşadar, pentru a se afla într-un conflict de interese, persoana care exercită o funcție de conducere într-o instituție publică trebuie să ia parte la luarea unei decizii care să îi afecteze un interes personal.

II. TIPURI DE CONFLICTE DE INTERESE

1) **Conflictul de interese potential** - potenţial în situaţia în care un oficial are interese personale de natură să producă un conflict de interese dacă ar trebui luată o decizie publică.
2) **Conflictul de interese actual** apare în momentul în care oficialul este pus în situaţia de a lua o decizie care l-ar avantaja sau care ar avantaja un apropiat de-al său sau un partener de afaceri.
3) Al treilea tip de **conflict de interese** este cel **consumat**, în care oficialul public participă la luarea deciziei cu privire la care are un interes personal, încălcând prevederile legale.

Aşteptările publicului privind conduita pe care conducătorul public trebuie să o aibă, variază în funcţie de tipul concret de conflict de interese existent la un anumit moment. Dacă, în cazul conflictului de interese potenţial, conduita cerută oficialului este mai degrabă pe exercitarea în mod transparent şi echidistant a atribuţiilor sale, în cazul conflictului de interese actual, oficialul trebuie să se abţină de la

luarea oricăror decizii, informându-şi superiorul ierarhic despre situaţia apărută. Conflictul de interese consumat apare în cazul în care oficialul nu s-a abţinut de la luarea unei decizii în ipoteza unui conflict de interese actual şi implică latura sancţionatorii a reglementării.

III. LEGI RELEVANTE PENTRU REGLEMENTAREA CONFLICTULUI DE INTERESE

Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcţiilor şi demnităţilor publice, pentru modificarea şi completarea Legii nr. 144/2007 privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale de Integritate, precum şi pentru modificarea şi completarea altor acte normative.
Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
Legea 57/2017 privind Codul Administrativ
GRADE DE RUDENIE ŞI AFINITATE (art. 405-407 din Legea nr. 287 din 17 iulie 2009, republicată, privind Codul civil):
Gradul de rudenie se aplică după cum urmează:
Relaţia de afinitate apare între un soţ/soţie şi rudele celuilalt soţ/soţie. Gradul de afinititate este luat în calcul astfel:

- ✓ gradul I: socrii şi nora/ginere;
- ✓ gradul II: cumnatele şi cumnaţii;
- ✓ gradul III: unchiul şi soţia nepotului de frate;
- ✓ gradul IV: verii, soţii şi soţiile acestora.

IV. CONFLICTUL DE INTERESE ÎN LEGISLAŢIA ROMÂNEASCĂ

Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății prevede pentru persoanele care ocupă funcții de conducere din cadrul spitalului:
Art. 178 , alin.(2) din Legea 95/2006 prevede:
Constituie conflict de interese:

a) deţinerea de către manager persoană fizică, manager persoană juridică ori reprezentant al persoanei juridice de părţi sociale, acţiuni sau interese la societăţi reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, ori organizaţii nonguvernamentale care stabilesc relaţii cu caracter patrimonial cu spitalul la care persoana în cauză exercită funcţia de manager. Dispoziţia de mai sus se aplică şi în cazurile în care astfel de părţi sociale, acţiuni sau interese sunt deţinute de către soţul/soţia, rudele ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai persoanei în cauză;
b) deţinerea de către soţul/soţia, rudele managerului ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai acestuia a funcţiei de membru în comitetul director, şef de secţie, laborator sau serviciu medical sau a unei alte funcţii de conducere, inclusiv de natură administrativă, în cadrul spitalului la care persoana în cauză exercită funcţia de manager;
c) alte situaţii decât cele prevăzute la lit. a) şi b) în care managerul sau soţul/soţia, rudele ori afinii managerului până la gradul al IV-lea inclusiv au un interes de natură patrimonială care ar putea influenţa îndeplinirea cu obiectivitate a funcţiei de manager.

(3)Incompatibilităţile şi conflictul de interese sunt aplicabile atât persoanei fizice, cât şi reprezentantului desemnat al persoanei juridice care exercită funcţia de manager de spital.

Dispoziţiile art. 178 alin. (1) lit. b)-g) referitoare la incompatibilităţi, ale art. 178 alin. (2) referitoare la conflictul de interese şi ale art. 178 alin. (4) şi (5) se aplică în mod corespunzător şi persoanelor care ocupă funcţii specifice comitetului director.
Dispoziţiile art. 178 alin. (1) lit. c), d), e) şi g) referitoare la incompatibilităţi şi ale art. 178 alin. (2) referitoare la conflictul de interese, sub sancţiunea rezilierii contractului de administrare şi a plăţii de despăgubiri pentru daunele cauzate spitalului, în condiţiile legii, se aplică şi şefilor de secţie, de laborator şi de serviciu medical din spitalele publice.
Situaţiile în care un conducător de spital se află în conflict de interese sunt specificate în articolul 178, alin. (2) din Legea 95/2006. Acesta apare atunci când:

- este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice şi juridice cu care are relaţii cu caracter patrimonial;
- participă în cadrul aceleiaşi comisii, constituite conform legii, cu conducătorul care au calitatea de soţ sau rudă de gradul I;
- interesele sale patrimoniale, ale soţului sau rudelor sale de gradul I pot influenţa deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcţiei publice.

În situaţia în care există un conflict de interese, personalul cu funcții de conducere este obligat să se abţină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii şi să-l informeze de îndată pe şeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparţialitate a funcţiei, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoştinţă. Încălcarea dispoziţiilor poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.
În cazurile menţionate anterior, conducătorul instituţiei publice, la propunerea şefului ierarhic căruia îi este subordonat direct persoana în cauză, va desemna un alt personal, care are aceeaşi pregătire şi nivel de experienţă.

V. DIFERENŢA ÎNTRE CONFLICTE DE INTERESE ŞI INCOMPATIBILITĂŢI

Una dintre cele mai frecvente probleme care se manifestă atât în sistemul administrativ, cât şi în mass-media, este confuzia care se creează între conflictul de interese şi incompatibilităţi. Dacă, pentru existenţa unui conflict de interese persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influenţeze un interes personal, pentru a se afla într-o situaţie de incompatibilitate persoana cu funcții de conducere nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că exercită concomitent două sau mai multe funcţii al căror cumul este interzis de lege.
Exemplu de conflict de interese:
Managerul A din spitalul X semnează un contract cu firma soţiei sale. Un alt exemplu este organizarea unei licitaţii de către spitalul B la care participă şi câştigă firma fratelui managerului.
Exemplu de incompatibilitate:
Medicul șef de secție X exercită în acelaşi timp şi calitatea de conducător al secției în spitalul X si concomitant este administrator la propria firmă.

: Bd. Lacu Rosu Nr. 16, Gheorgheni, Harghita, 535500 Romania.
@: secretariat@spitalgh.ro : 0266.364.008 Fax: 0266.364.071
ANMCS
unitate aflată în PROCES DE ACREDITARE

VI. INCOMPATIBILITĂȚILE

Incompatibilităţile reflectă acele situaţii în care o persoană cu funcții de conducere exercită mai multe funcţii în acelaşi timp, deşi este interzis de lege.
Aceste situații sunt reglementate în Legea 95/2006, art.178, alin.(1) , și anume:

a) exercitarea oricăror altor funcţii salarizate, nesalarizate sau/şi indemnizate, cu excepţia funcţiilor sau activităţilor în domeniul medical în aceeaşi unitate sanitară, a activităţilor didactice, de cercetare ştiinţifică şi de creaţie literar-artistică, cu respectarea prevederilor lit. b) şi alin. (6);
b) desfăşurarea de activităţi didactice sau de cercetare ştiinţifică finanţate de către furnizori de bunuri şi servicii ai spitalului respectiv;
c) exercitarea oricărei activităţi sau oricărei altei funcţii de manager, inclusiv cele neremunerate;
d) exercitarea unei activităţi sau a unei funcţii de membru în structurile de conducere ale unei alte unităţi spitaliceşti;
e) exercitarea oricărei funcţii în cadrul organizaţiilor sindicale sau patronale de profil;
f) exercitarea funcţiei de membru în organele de conducere, administrare şi control ale unui partid politic, atât la nivel naţional, cât şi la nivel local;
g) exercitarea funcţiei de membru în organele de conducere, administrare şi control în societăţile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

1. Când intervine incompatibilitatea?

Este generată o situație de incompatibilitate în cazul în care persoana respectivă exercită, simultan, calitatea de conducător într-I instituție publică și una sau mai multe funcții/calități al căror cumul este interzis de lege.
Reglementarea incompatibilităților vizează protejarea valorilor sociale care privesc imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice, având în vedere că funcțiile exercitate în stare de incompatibilitate se influențează sau se pot influența reciproc, funcția publică nemaiputând fi exercitată în condiții de obiectivitate și imparțialitate, fiind, astfel, vătămat principiul supremației interesului public.
Persoanele respective pot exercita funcţii în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuţiile exercitate, potrivit fişei postului.

dr. Benedek Csaba,
Responsabil implementare SNA

Redactat:
Pollner Enikő
Coordonator implementare SNA